

TORONTÁL

Ára: 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obiljtyeva (Zápolya) u. 1 Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgöncim: Torontál, Veliki Beckserek	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára: Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre . . . 150 D Havonta . . . 25 D Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délben	Ára: 1 Din
---------------------------------------	--	--	--	---------------------------------------

A németek passzív magatartása nem engedett semmit!

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Páris, ápr. 10.

Dariae, a Ruhr-vidéken működő pénzügyi bizottság elnöke jelentést tett a pénzügyminiszternek az ottani pénzügyi helyzetről. Beszámolt egyúttal a német kormány rendelkezéseiről is, amellyel utasította a nagyiparosokat, hogy továbbra is teljes munkabért fizessenek a munkásoknak. Minthogy a bányamunka teljes erővel folytatása esetén elkerülhetetlen a tartalékraktárak tulszofolása, így a bányatulajdonosok nem kívánják a munkásoktól a rendes munkateljesítményt, de a munkabért a kormány rendelkezéseinek megfelelően teljes összegében kifizetik.

Berlin, ápr. 10.

A „Vorwärts” főszerkesztője Eszenbe utazott, ahonnan részletes tudósítást küldött lapjának. Megállapítja, hogy a lakosság passzív ellenállása éppen olyan, mint az első napokban. A franciák rosszul számítottak, ha azt hitték, hogy egy kitörő kommunista lázadás letörésére bevonuló francia csapatokat a német polgárság örömmel üdvözölte volna.

A jóvátételi tengeri kigyó.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, ápr. 10.

A Manchester Guardian jelenti, hogy Németországban feszülten nézik Loucheur új angliai útját, amely esetleg új megoldáshoz vezet a jóvátételi kérdésben. Lehetséges, hogy a francia kormány megváltoztatta eddigi magatartását és egy új programot dolgoz ki a jóvátételre. Loucheur útját Berlinben úgy magyarázzák, hogy Franciaország nyilván belátta, hogy nem számíthat feltétlenül Belgium és Olaszország támogatására és nem biztos abban, hogy eddigi politikáját folytathatja-e.

Arra törekszik tehát, hogy a szövetségeket egységes állásfoglalásra bírja és követeléseiből minél többet fenntartsa. A fennmaradó részt pedig az egész entente követelésévé tenné. Ennek a szándéknak a megvalósítása egészen Franciaországon áll, mert tőle függ, hogy a követelések mekkora részéhez ragaszkodik. Angliában ezért érdeklődve várják Poincaré, Millerand és más francia államférfiak tárgyalásainak eredményét. Ugy látszik, ismét erős áramlat észlelhető Loucheur érvényesülése ellen.

A két irányzat küzdelméről, illetve megegyezésétől függ a szövetségek magatartása is.

Radics Stepan delegátusai Beogradban.

Megkezdték a tárgyalásokat.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, ápr. 10.

A hosszú ünnepek után a tegnapi nap sem hozott különösebb fordulatot a politikai helyzetben. A radikális-demokrata koalíció különféle formában közbeszéd tárgyát képezi ugyan, egységesen kialakult vélemény azonban alig hallható. A hivatalos pártlapok ragaszkodnak eddigi álláspontjukhoz és szüntelenül cáfolnak. Egyes lapok szerint a legutóbbi választások kiírásának nem a koalíció felbomlása volt az oka, de nem tartják jó ötletnek a koalíció újbóli nyélbeütését.

A sokféle verzióból, mely a kürandó új választásokkal kapcsolatban forgalomban van, nem tartunk érdekeltenek egyet elmondani. Az egyik verzió szerint a radikálisok már megkezdették az új választásokra a terep előkészítését, sőt már arról is tudnak, hogy homogén radikális kormány írja ki az országos választásokat. Pasityék, illetve a párt új programot adna ki, amelyben lennének a napirendről az állami problémákat. (Értve ezalatt a, horvát-szlóven kérdést.) A forgalomban lévő sokféle hírt éppen az ellentmondások hatása alatt természetesen fenntartással kell fogadnunk.

A nemzgyűlés hétfőn délután tartja első ülését. A parlamenti pártok egymásközötti viszonya még ismeretlen pont és a belső helyzet tisztázása sem történt meg még s így meglehetősen zavart képet kaphatunk az első ülések lefolyásáról. Az első ülés előtt a mandátumok igazolása folyik, mely előreláthatólag nagy viharokat fog előidézni.

A Beogradban elterjedt ellentétes hírekkel szemben a szenáció erejével hatott a „Jutarnji List” cikke, amelyben azt írja, hogy dr. Kurnyevics Jurajt és Maček Vladimirt, a Radics-párt két alelnökét Beogradba küldte a párt, hogy a parlamenti helyzet tisztázására megkezdje a tárgyalásokat a hivatalos körökkel.

A „Jutarnji List” cikke, amelyet fenntartással fogadtak, a tegnapi napon megvalósult. Tegnap délután ugyanis

Beogradba érkezett Radics Stepan két delegátusa azzal a programmal, hogy megkezdje a tárgyalásokat a hivatalos körökkel.

Radics delegátusai dr. Kurnyevics Juraj és Maček Vladimír.

felkeresték Jovanovity Ljuba vallásügyi minisztert és Pasity Nikola miniszterelnököt, akikkel hosszasan tárgyaltak. Hogy milyen irányban folytak a tárgyalások, azt ma még nem tudni. A kormány ezideig nem adott ki semmiféle hivatalos kommunikét Radics megbízottainak küldetéséről és az eddigi tárgyalások eredményéről.

A beogradi „Novosti” munkatársa beszélgetést folytatott az egyik delegátussal, aki megbízatásukról és beogradi tárgyalásukról érdekes felvilágosítást adott.

A delegátus elmondotta, hogy meg van elégedve az eddigi tárgyalásokkal s reméli, hogy teljes eredménnyel fognak végződni. Kijelentette, hogy Radics pártja felhagy eddigi politikájával és mindenestre eljön Beogradba.

A delegátus kijelentései után jeltelve, lényegesen másképpen alakul ki a politikai helyzet, mint ahogy eredetileg tervezték.

Zagrebi jelentés szerint Radics pártja többek között egy miniszteri tárcát követel, amely Horvátország minisztere címet viselné és tulajdonosa mint a bán helyettese szerepelne. Az új miniszteri tárcára már kombinációk is vannak forgalomban. Legsűrűbben dr. Lorkovics képviselőt emlegetik.

A „Novosti” jól informált körökből azt a hírt közli, hogy abban az esetben, ha tizenötödikéig nem tisztázzák a helyzetet, rövid időre elnapolják a Házat.

Együttes front készül Németország ellen.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, ápr. 10.

Az Evening Standard jelenti: Egyre erősebbé válik az a nézet, hogy ismét azon kísérleteznek, hogy létrehozzák a négy hatalom együttes frontját Németországgal szemben. Az angol parlament összeülésén Bonar Law fontos nyilatkozatokat fog tenni a német jóvátétel kérdésében követendő eljárásra vonatkozó együttes kísérletről.

Londonban nem hiszik, hogy Loucheur látogatása magánjellegű lett volna. Azt hiszik beavatott helyen, hogy a Párisba hivat belgákkal való tanácskozásnak kettős célja van. Az egyik, hogy meghallgassák Loucheur jelentését, a másik hogy együttes lépést tegyenek Angliánál és Olaszországnál. Arról van szó, hogy véleg megállapodjanak javaslatokban és követelésekben, melyeket a német kormány elé terjesztenek ha az alkalmas pillanat elérkezett. A francia kormány a helyzetet megvizsgálva, tisztában van vele, hogy miképpen hozhatja összhangba a maga politikáját az angol politikával.

Másutt se fenéki tejjől!

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Kopenhága, ápr. 10.

Egész Dániát lázas izgalomban tartja Dánia legnagyobb bankjának, a Landmans Bank fizetési képességének híre. Ezer és ezer ember károsult meg, köztük a királyi család is, amelynek csaknem valamennyi tagja elvesztette teljes vagyont a bankban. A Landmans Banknak nemcsak száz millió dán korona részvénytőkéje és ötvenmillió korona tartaléka uszott el, hanem még vagy százötven millió korona passzívja van. Az egész vesztés meghaladja a háromszáz millió koront, ami megfelel körülbelül hat milliárd dinárnak. A bank igazgatója Glückstadt Frigyes volt, akit letartóztattak és akit azzal vádolnak, hogy szerencsétlen gazdálkodásával egyenesen ő okozta a bank vesztét. Növeli a szenációt, hogy Glückstadt a politikai életben is nagy szerepet játszott és a királyi udvarnál is befentes volt. Az idei újév estéjén a király például nála vacsorázott, amikor Glückstadt mint házigazda arany tányérokot tálatatott.

Glückstadt kihallgatásakor előadta, hogy számításait a világháboru megzavarta, az orosz forradalom pedig oly súlyosan érintette, hogy nem volt képes többé talpra állítani a bankot.

TÖZSDE

Április 10.

Beograd. A beogradi tőzsde az ünnep miatt zárva volt.

Zürich. (Zárlat.) Newyork 547, London 2547, Páris 37, Milano 2720, Berlin 00259, Prága 163250, Wien

0007650, bélyegzett 00077, Budapest 01250, Hollandia 21410, Beograd 545, Varsó 00140.

Budapest. (Zárlat.) Newyork 4375—4525, London 20375—20975, Páris 296—306, Milano 21750—22750, Amsterdam 1715—1773, Font 20400—21000, Lira 22250—23250, Dollár 4395—4545, Francia frank 301—311.

Uj állatorvosi tarifa a Bánság részére.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, ápr. 11.

A folyó évre még nem állapította meg az illetékes hatóság az állatorvosok husvizsgáló díjait. A vármegeyi hatóság most ezt a kérdést is tisztázta és rendeletileg szabályozta az állatorvosok követelési ügyét.

A megye határozata szerint az 1921 augusztus 25-én megállapított tarifa minden változtatás nélkül eredetijében megmarad és érvényesül bir a folyó évre. Eszerint az állatorvosok a szarvasmarha után tíz dinárt, sertés után nyolc dinárt, borjú után hat dinárt, birka után öt dinárt, malac és bárány után két dinárt követelhetnek, az állatok husának megvizsgálásáért.

A tarifa Torontál-Temes megye egész területére érvényes.

A rajnai elszakadási mozgalom.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, ápr. 10.

Dr. Dorten, a rajnai elszakadási mozgalom vezére csütörtök óta Párisban tartózkodik, ahol több vezető személyiséggel tárgyal a rajnai szabad állam létesítéséről. Dorten párisi informátorainak hatása alatt elállott attól, hogy Londonba utazzon, mert ott a rajnai köztársaság eszméjét eleve visszautasították.

Berlin, ápr. 10.

A külügyminisztérium nézete szerint Dorten doktor párisi utjának semmiféle jelentősége nincsen, miután otthon a legesekélyebb befolyása sineken. Dorten doktor tisztára önjelölt minden párt nélkül.

Az esseni áldozatok temetése.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Essen, ápr. 10.

Holnap délelőtt temetik el a nagyszombati incidens áldozatait a Krupp-művek épületéből.

Az osztrák minisztériumok számát tizenegyről hétre apasztották.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Wien, ápr. 10.

A kormánytanács elfogadta a minisztériumok összevonásáról szóló javaslatot, bár az eredeti tervezetet erősen megváltoztatták. A minisztériumok számát tizenegyről hétre csökkentették. A hadügyminisztérium továbbra is fennmarad, bár Zimmermann szerette volna, ha a belügyi tárcába olvasztják bele és ezt Seydel meg is ígérte Zimmermannnak, de ígérte nem tudta beváltani, mert ebben az ügyben minden párt a beolvastás ellen foglalt állást.

A volt montenegrói kormányt

kiutasították Olaszországból.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Róma, ápr. 10.

Plamenac volt montenegrói miniszterelnököt és miniszter társait, akik Olaszországba emigráltak volt, az olasz kormány kiutasította. A

kormány ma ez ügyben úgy nyilatkozik, hogy a kiutasítást kizárólag közrendészeti okokból hajtották végre.

Meghalt a cukorgyári gyilkosság egyik tettese.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, ápr. 11.

Még mindenkinek élénk emlékeztében van a cukorgyári rablógyilkosság, amelynek két élte delét élő fiatal ember: Brüll Gyula cukorgyári pénztáros és Balázs Imre cukorgyári kocsis esett áldozatul. A rablógyilkosság nyomán megindult csendőrségi nyomozás nemcsak a tetteseket, hanem egy egész bünszövetkezetet juttatott az igazságszolgáltatás kezére, melynek bűnlajstroma kötetekre terjed. Az 1918-as forradalmi idők és rendezetlen állapotok termelték ki ezt a bandát s a szerenese hét éven át kedvezett nekik. A vádirat szerint gyilkoltak, raboltak, loptak mindenféle eszközök és tettük végrehajtási módjában nem voltak válogatosak. 1922 júliusáig egyre-másra követték el legvakmerőbb tetteiket s ha a nyomozó hatóságok munkája eredménnyel nem járt volna, még ma is veszélyeztetnék a Bánság közbiztonságát.

A szárcsai csendőrségnek és volt őrmesterének, Rusz Gábornak köszönhető, hogy a bünszövetkezet bíróság elé került. A becskeréki törvényszék büntető tanácsa másfél hétig tartó tárgyalás alatt tisztázta a hatalmas vádanyagot és a vádlottakat bünszöknek deklarálva, szigorú büntetést szabott rájuk. Az egyik gyanúsított felett nem mondhattak ítéletet, mert azt még a csendőrségi nyomozás alatt szökés közben agyonlőtték. A vádlottak közül Szakula Vaszát kötéláltali halállal, Miók Pétert, Beringer Kristófot és Danilo Lifát pedig életfogytiglan tartó fegyházzal sújtották. Tizenöt évi fegyházat kapott Salamon Bugár, Vnju György és Miók Valér. A többiek kisebb-nagyobb büntetést kaptak. Az elítéltek kivétel nélkül fellebbeztek és így ügyük felsőbb bíróság elé került. Amíg az ítélet jogerőssé válik, Miók és társai a bírósági határozat alapján a becskeréki fogházban maradtak fogságban.

Az egyik elítélt, Miók Valér már nem várta be a legfelsőbb bírói szék döntését. Elszólitotta a felsőbb hatalom, hogy a legfőbb bírónak adjon számot tetteiért. Néhány héttel ezelőtt megbetegedett a becskeréki fogházban, tüdővészbe esett s így kénytelenek voltak kiszállítani a közkórházba. Miók Valér már nem menthette meg az orvosi tudomány, tegnap reggel meghalt. A fogoly huszonnégy éves volt, jómodu écsaki gazdálkodó. A bíróság tizenöt évi fegyházra ítélte a szárcsai farkasdin, az écsaki, toráki,

katalinfalvai rablás, a Petrovity és Henyulinszki gazdák kárára elkövetett rablás miatt.

Miók holttestét az ügyészség kiadta a családnak. Jómódu hozzátartozói vadonutuj ruhába és osztrák bujtatták és díszes temetésről gondoskodtak. Az elföldelés tegnap délután ment végbe Écskán.

A bánsági püspöki adminisztrátor beiktatása.

— Az ünnepségek programja. —

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, ápr. 11.

Rodics Rafael, Bánság apostoli adminisztrátora a múlt héten érkezett székhelyére, Becserekre. Rodics ezideig nem végzett egyházi funkciót és működését csak a beiktatási ünnepség után kezdi meg. Az installáció díszes keretek között vasárnap fog végbemenni a becskeréki főterei katolikus templomban. Az erre a napra szóló programot a következőképpen állították össze:

Délelőtt kilenc órakor ünnepélyes mise, amelyet Rodics Rafael püspöki adminisztrátor celebrál, fényes papi segédlettel. A mise végén felolvassák a kinevezési okmányt.

Mise után az adminisztrátor szentbeszédet mond magyarul és németül.

Tizenegy órakor a plébánia lakban a tisztelgéseket fogadja.

Egy órakor társasbéd a Kaszinóban, amelyen vallás és nemzetiségi különbség nélkül mindenkit szívesen látnak. A banketten való részvételt Engel Ferenc tiszteletdíjra kell bejelenteni.

Őszre elkészül az alexandrováci szőlészeti szakiskola.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Becserek, ápr. 11.

Már régebben megírta a „Torontál”, hogy Alexandrovácson szőlészeti és borászati szakiskolát akarnak nyitni. A terv mindenesetre nagy előnyre válik — amit akkoriban is kifejtettünk — a bánsági bortermelésnek, de legfőképpen Becskeréknek, mert közvetlen szomszédságában épülne ez a fontos intézmény.

Az alexandrováci szakiskola ügye most a megoldás felé közeledik. A földművelésügyi minisztérium fokozottabb erővel látott neki a terv keresztülvitelének és remélik, hogy őszre elkészül az erre a célra emelendő épület. A minisztérium — értesülésünk szerint — a közeljövőben megbízottat küld ki Alexandrovácra, aki alapos terepszemlét vé-

gez és kiszemeli a kísérletekre igénybeveendő földterületet is. A szakiskola tanulói az intézettel kapcsolatos internátusban nyernének elhelyezést vagy pedig mint bejáró növendékek Becskerékről reggelente-kint vonaton kijöhetnek. Az iskola keretén belül később esetleg rövidebb tanfolyamokat is rendeznének a felnőttek részére, hogy minél szélesebb mértékben terjesszék a szakszerű szőlőtermelés tudományát.

A becskeréki szőlősgazdák és szőlészettel foglalkozók nagy érdeklődéssel várják az új intézet megnyitását. A legtöbb tanulója természetesen a megye déli részéről Vrsac-Bela Crkva környékéről lesz, mivel az ottani környék csaknem kizárólag szőlőtermő vidék s így itt többen lépnek erre a gazdasági életpályára.

HIREK

Ápr. 12.

1801-ben szül. Döblingber Launer híres osztrák zeneszerző.

1861-ben kezdődött Északamerikában a polgárháború.

A Baross- és Delta-kikötők ügye. Beogradból jelenti tudósítónk: Antonievity római SHS követ visszatért Beogradba, ahol jelentést tett a külügyminisztériumnak az SHS és Olaszország közötti viszonyról, valamint az opatia tárgyalásokról, amelyek a Baross- és Delta-kikötők ügyében folytak. Antonievity instrukciókat kapott a tárgyalások további vezetésére. Valószínű, hogy a tárgyalások színhelyét áttekintik Rómába.

Eljegyzés. Awender Mátyás, a hegasetidjuradji Adler & Awender főle téglagyár társtulajdonosa eljegyezte Schmidt Péter helybeli köztisztviselőt álló földbirtokos bájos és szeretetreméltó leányát, Annuskát.

A vihar miatt szünetelt a hajóközlekedés. A tegnapielőtti nagy vihar miatt a beogradi hajószindikátus megszüntette a hajóközlekedést. A Pansevo és Kragujevac felé induló hajók nem indultak s csak tegnap reggel kezdték meg újra a közlekedést.

Az állam megveszi a sequestrált Locrum-szigetet. Beogradból jelenti tudósítónk: Az államtanács elhatározta, hogy Windischgrätz hercegtől megveszi a Dubrovník melletti Loerum-szigetet. A vételár tizenegy millió dinár. A szigetet annakidején sequestrum alá vették, de a hercegnő pert indított az állam ellen, később pedig megkísérelte a békés egyezséget, mely most létre is jött.

Bevonuló újoncok. A városi katonai ügyosztályhoz tegnap rendelet érkezett, amely újabb bevonulásokról intézkedik. A rendelet tizenkilenc névre szóló behívást tartalmaz. Közülük tizenötön már a mai nap folyamán, négyen pedig április 19-én kezdik meg a katonai szolgálatot. Valamennyi bevonuló 1900-1902. évfolyambeli újonc.

Jön! — Sándor Mátyás!

A legkisebb köztársaság megszűnt. Vége a romantikának, mert ahogyan Rómából jelentik, a világ legkisebb köztársaságában, San Marinóban fascista kormány alakult és így az egész liliputi állam megszűnt önálló lenni és beolvadt az olasz birodalomba.

Hare egy megvadult bikával. Tegnap délelőtt izgalmas jeleneteket okozott a Pariska (Megyeház) utcában egy megvadult bika. A megvadult hatalmas állat a Kralja Petra térről futott le a Pariska utcába, amelynek a járdájára is felment. A fékezhetetlen bika a Scheinberger-féle hentesüzlet közelében meglökte Kemény Árpád helybeli fakereskedő tiz éves kisleányát, Kemény Janakát, akinek azonban kisebb karcoláson és ijedtségen kívül nem esett baja. A bika ezután még nagyobb iramban nekiszaladt a tejpiacnak, ahol — érthetően — nagy konsternációt keltett megjelenése. A kofák ijedten menekültek bődönökkel a veszélyeztetett helyről. Néhány kanna tejet azonban minden óvatlanul dacára is elérte a végzet, mert a bika dühében még a drágaságot sem vette komolyan (különböleg megdölgölte volna magát, hogy oly nagy kárt okozzon gazdájának) és könnyörtelenül fellökte az utjába kerülő kannákat. A bikát csak hosszú hajszá után tudták megfékezni.

A volt bolgár hadügyminisztert letartóztatták. Szófiából jelentik: Tomov volt hadügyminisztert a kormány ma letartóztatta. A letartóztatás okát titokban tartják.

Torontálmegye pótköltségvetése. Torontálvármegye 1923. évi pótköltségvetését jóváhagyták. A pótköltségvetést április 15-ikéig közszemlére tették.

Felvétel az adai gazdasági iskolába. Az adai gazdasági iskolában még tíz tanuló részére való hely van üresedésben. Folyamodhatnak első-orban földmivelő családok gyermekei, de felvételt kérhetnek más családból származó fiúk is. A tanulóknak igazolniuk kell, hogy a 14-ik életévüket meghaladták és a tizenharmadik életévüket nem haladták túl, hogy az elemi iskolát jó eredménnyel elvégezték, hogy egészségesek és erkölcsi tekintetben kifogás alá nem esnek. Végül kötelezettséget kell vállalniuk, hogy a havi 75 dináros tandíjat, mely negyedévenként esedékes, ki tudják fizetni. Kérvényeket április 26-ikáig fogad el az intézet igazgatósága.

A bulgáriai választások. Szófiából jelentik: Bulgáriában nagy harcok előzik meg az április 22-iki választásokat. Sztambulinszki biztos győzelemre számít, az ellenzék erős munkája folytán azonban esélyei nagyon meggyengültek.

INTERREKLAM D. D.

ZAGREB (Vezérigynöksége: Subotica)

BÁNÁTI ÉS V. BECSKEREKI ÜGYNÖKSÉGE VEL. BECSKEREREN (LÉVAY NANDOR, PETROGRADSKA U. 35. SZ.)

Felvezetéseket az összes helybeli, bel- és külföldi lapokba predeti kiadói hivatali árak mellett Aranjánlaltal díjtalanul szolgál. Tömeges és nagyobb hirdetéseknek a legmagasabb engedményt adja. 682

Halálos verekedés az Etesova-utcában.

A rendőrség letartóztatta az egyik verekedőt.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 11.

Tegnap este súlyos kimenetelű verekedés történt Beeskereken. A Bergenthal-féle szállító-cég két fiatal kocsisa összeveszett és vasdorongokkal esett egymásnak. Az egyik kocsis oly súlyos sérüléseket szenvedett, hogy felgyógyulásához kevés reményt fűznek.

A Bergenthal szállító-vállalat kocsisai Pirinac Dusan és Miók János tegnap este munkájuk befejezte után a cég Etesova (Magyar) utca 7. szám alatti telepére mentek. Utközben szemrehányásokkal illeték egymást, ingerült feleleteket adtak s annyira elfajult esetepatájuk,

hogy amikor a ház elé értek, dula-kodni kezdtek. Miók közben előkért egy súlyos vaskalapácsot s azzal Pirinacra támadt. A megtámadott kocsis töle telhetően védekezett, amikor azonban belátta, hogy védekezés hiábavaló, ő is előszedett egy vasdorongot s azzal több ízben teljes erejével fejére sújtott Mióknak. Több ütése célt tévesztett, a karját érte, amelyen borzalmas nyomokat hagyott hátra. A súlyosan sérült Miók hangtalanul esett össze az utcán s csak az elősiető Magyar Károly dr. városi orvos térítette eszméltre. Miókot kiszállították a mentők a közkórházba, ahol most a halállal vívódik.

Pirinac Dusan-t röviddel az eset után letartóztatta a rendőrség. Kihallgatása ma délelőtt fog megtörténni.

Fordulat a bőr vámtétele kérdésében.

Cáfolják a kiviteli illetékek leszállítását.

Beeskerek, apr. 11.

A „Torontál” egyik legutóbbi számában megírtuk, hogy a pénzügyi bizottság leszállította a buzaszt kiviteli vámtarifáját s ezzel kapcsolatban megemlítettük azt is, hogy a kidolgozott bőr vámtételét szintén jelentékenyen csökkentették. Cikkünk a kamarához érkezett távirat alapján íródott s így megbízhatóságért nem volt okunk kételkedni. A bőr vámjá körül most bonyodalom keletkezett, mely iluzóriussá teszi a leszállítás ügyét.

A beeskereki kereskedelmi- és iparkamarához ugyanis a tegnapi nap folyamán leirat érkezett, amely az első sürgönyértésítés adatait megcáfolja. A pénzügyminisztérium leiratában közli, hogy a kidolgozott bőr tarifáját még nem állapították meg és még nem bizonyos, mily mértékben történik a kiviteli díjnak leszállítása. Az első közlemény tehát, amely négyszáz dinárt említett meg, a jelenlegi ezerkétszáz helyett, korai volt. Ugy szintén tisztázásra vár még az a kérdés is, hogy mely gyártmányokra vonatkozik az újabb intézkedés.

Az érdekelt bányai kereskedők és gyáriparosok között nagy megnyugvást keltett a pénzügyi bizottságnak a „Torontál”-ban közölt határozata, mert lehetővé tette volna a fokozottabb mértékben történő kiviteli kereskedelem megindulását. A mostani leirat bizonyára megütöztetést idéz elő az érdekelt körökben, de remélhetjük, hogy rövidesen ezt az ügyet is kedvezően fogják elintézni.

Szívdobogás a telefonon át.

A legújabb fizikai felfedezés.

Wien, április 11.

A legutóbbi héten néhány külföldi orvosi szaklap feltűnést keltő felfedezést hozott nyilvánosságra. Nem kisebb jelentőségű dologról van szó, mint arról, hogy modern, nem is túlságos komplikált elektromos berendezések révén a szívdobogást, akár az egészséges, akár a beteg szív dobogását: egy egész hallgatóság számára hallhatóvá tehetjük, illetve egészen tekintélyes távolságokig fokozhatjuk a hatását és a megnyilvánulásait.

A szívdobogást eddig kétféleképpen ellenőrizte az orvos. Vagy egyszerűen a szív felé hajtotta a fejét és közvetlenül a fülét használta hallóeső gyanánt, vagy hallóesővet használt, amelyen át szintén a fülhöz, mint második hallóesőhöz érkezett el a szívdobogás. A szívhang intenzitása oly csekély, hogy már 40 centiméternyire a szívtől nem észlelhető. S e hallóesők jósága, illetve felvevőképessége is attól függ, hogy mennyire javíthatják e halló-lemez intenzitását. De ezt az érzékenységet sem lehet úgy fokozni, hogy nagyobb távolságra, vagy nagyobb hallgatóság felé vihetnők.

Az új találmány lényege egy mikrofon, amivel egy erősítő-eső és egy telefon kapcsolatos. A mikrofonba villámáram vezet, amely egy szénrel tele gömb révén tovább adja a szívlekedéseket. Az áram a esővön keresztül löki ezeket a hangokat és ezek a telefonban pontosan hallhatók. A találmányt — az orvosi szaklapok szerint — máris annyira tökéletesítették, hogy 1500-szorosan kaphatjuk és ellenőrizhetjük a szívdobogást.

A találmánynak kétségtelenül nagy orvosi jelentőséget tulajdonítanak. Az egyetemi oktatás keretén belül az orvostanhallgatók egy tömegben egyszerre hallhatják a beteg szív működését. A születésnél ennek a felfedezésnek különösen nagy szerep jut, mert a születendő magzat szívdobogását előre meglehet figyelni. A találmánynak ma már olyan hívei is vannak, akik hiszik, hogy országokon át lehet konzultálni egy beteg szívet. Ez talán egyelőre még csak fizikai utópia, de hogy a felfedezés világraszóló tudományos jelentőséggel bír, annyi kétségtelen.

Kún Rezső és neje fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy hön szeretett leánykájuk

Gizike

14 éves korában folyó évi április 7-én délután 2 órakor Begej Sveti Djuradjon rövid szenvedés után elhunyt Drága hamvait 9-én, hétfőn d. e. 10 órakor helyezték örök nyugalomra a begejsvetidjuradji izraelita temetőben.

Szüleim és testvéreim kívül nagyszámú rokonság gyászolja elhunytát.

BERSON
GUMMISAROK és
GUMMITALP
Gyorsabb és tartósabb mint bőri Legjobb és nedvesség és hideg elleni

Polgármesteri hivatal Veliki Bečkerek.

5102/923. szám. XV.

Hirdetmény.

A kerületi pénzügyigazgatóság-nak 12731/923. sz. rendelete értelmében felhivatnak azon adófizető kötelezettek, akik forgalmi adót fizetni kötelezettek, hogy hátralékos és az 1923. évre eső 3 havi adójukat folyó évi április hó 8-ikáig a kerületi pénzügyigazgatásnál fizessék be. Ellen esetben a mulasztást elkövetők a forgalmi adóról szóló törvény 13. §-a alapján a megállapított adónak 20-szorosával lesznek megbüntetve. Veliki Bečkerek, 1923. április hó 4-én.

Aleksity s. k., polgármester.

Ia minőségű friss ékeztési burgonya érkezett, bár mely mennyiségben — mindenkinél olcsóbban — kapható
Miskovity Csedomirnál,
 az Oldal-(Roknić)-féle fényképészeti műteremmel szemben 673

Eladó
 szabadkézből egy kettős számú **Wertheim-szekrény**
 duplikátkulccsal. Bővebbet 656
 Piking ügynöknél.

Eladó üzlet berendezéssel, áruval együtt
 5 évi haszonbérleti szerződéssel, más vállalkozás miatt Lakással együtt kedvező fizetési feltételek mellett átvehető. Bővebbet 657
 Piking ügynöknél.

Zongora-tanítást vállalok
Krumenacker Józsefné,
 Bajza-utca 13. szám. 666

Női tavaszi ujdonságokat
 nőiruhákat és konfekciót kapott
Kosztá M. Jovanovity
 nőikonfekció- és ruhakereskedése **Beograd,**
 Kralja Milana u. 76. (De Hotel London.) Telefonszám 12-48. 636

Jug.Bogdanova u.(Déli-sor) 1763. szám alatti
HÁZ
 szabadkézből eladó. 642

Uj kerékpárokat, gummikát és kerékpáralkatrészeket, valamint varrógépeket legolcsóbban vásárolhat
Grunfeld Árminnál Veliki Bečkerek,
 (a nagyhid mellett.) — 39

Villamossági és műszaki cikkek:

izzó- és asztali lámpák, házicsengők és elemek, vezetékek minden vastagságban, Bergmann-csővek, zseblámpák, Metallum elemek, gyújtók, gyújtókövek a legjutányosabb áron szerezhetők be nagyban és kicsinyben

Milan Reza és Társa műszaki iroda és kereskedésében Vel. Bečkerek, Szkerlityeva (Városház) u.2.

Vállalunk műszaki és villamos felszereléseket, malomberendezéseket helyben és vidéken a legmodernebb kivitelben az iroda mérnöke által készített tervek szerint. :: Garantált munka! Olcsó árak! Kérjen árajánlatot!
 668

Elsőrendű mész

kapható és azonnal szállítja kedvező árak mellett az

Egyesült Mészművek Rt.

Zagreb, Bogovičeva u. 3. Telefon 5-55. 661

3 hold szőlő

helyben azonnal bérbeadatik. 658

Cím a „Torontál” kiadóhivatalában.

Négyszökgukoricavetőt Kéveköttöt Gabonakaszálót Fűkaszalót Szénagereblyét Alkatrészeket

International Harvester Company gyártmányait szállít
 Mc. Cormick jugoszláviai főképviselője:

Nabavno Središte za Poljoprivredne Strojve

Krunoslav Stjepan Jakovlić k. d. ZAGREB Zrinjski trg 1/IV.

Sürgöncim: „Poljostroj”. 639

Vetőmag-árak:

	Métermázsánként
Ia heremag (garantált arankamentes)	2600 Din
Takarmányrépamag (eckendorfi Mammuth)	1200 „
Muharmag (egészséges, fekete-sárga)	700 „
Bükkönymag	450 „
Kölesmag 50 kg feletti vételnél	400 „

„AGRARIA” takarmány- és magkereskedés
 Subotica, Huspiac. Telefon 1-20.

Magas fizetéssel, azonnali belépésre **keresek**

cipőfelsőrész készítő, tűzőt, szijgyártó- és cipészsegédek.

Brankovan György

Veliki Bečkerek, Pasi-tyeva (Tomasováci) u. 2942. 665

Eladó lakóház

kényelmes lakással, mellékhelyiségek, száraz pince, 1600 m² telken a belvárosban.

626 Felvilágosítás

Slovenacska (Mádor) u. 1. sz. fűszerüzletben

Motorhajó közlekedik

mindennap Stari Becsej és Turski Becsej között, Bácska és Bánát vonatjaihoz a legjobb összeköttetés.

Indul:
 Stari Becsejről . 6, 10, 15 órakor
 Turski Becsejről . 7, 11, 16 órakor

Mc. Cormick

négyszetbeültető kukoricaültető gépek, vetőláncok, különféle aratógépek pótrészei kaphatók 537

Schumacher Rudolf Fiai cégnél, Stari Becsejen

Eladó ház szabadkézből.

A vevőnek három üres szoba mellékhelyiségekkel áll rendelkezésére, ezenkívül még van ötszoba. A hely nagysága 330 m², melynek fele kert. Ára 90.000 dinár. Veliki Bečkerek, Vojvoda Stape (Mészáros Lázár) utca 51. szám. 648

HOMOK

állandóan kapható vagontételekben és kisebb mennyiségben

Bergenthal szállítónál, Veliki Bečkerek. 670

Valódi szegedi paprika

kapható 5, 10, 20 és 50 kg-os plombirozott zsákokban 299

Vesica Emilnél Subotícán, Stosova u. 3. Állandóan nagy mennyiség raktáron.

Eladó

egy 10 HP magánjáró **cséplőgarnitúra,** az Első magyar mezőgazdasági gépgyár gyártmánya, teljes felszereléssel, a legjobb karban, valamint egy különálló **cséplőszekrény,** hasonló gyártmány. 660

Bővebbet **Brajković és Tatarin** cégnél Veliki Bečkereken.

Telefon 360. Telefon 360.